

Öppet brev till

chefsjurist Caroline Reuterskiöld Wall och projektledare Nicklas Berg, Fortifikationsverket.

Ni har nyligen fått länsstyrelsens dispens att dränera Karlsborgs PFAS-förorenade militära flygplats invid Vätterns strand. Om beslutet inte överklagas vinner det laga kraft den 14 februari 2020. Flygfältet är vattensjukt och det krävs en grundvattensänkning för att landningsbanan ska kunna renoveras och flygverksamheten återupptas.

Men området är kraftigt förorenat. På brandövningsplatser invid flygfältet har extremt höga gifthalter uppmätts: en PFOS-halt på **2 300 000 ng/l**. Det är vad vi vet ett obehagligt rekord i Sverige. Miljökvalitetsnormen för PFOS för ytvatten är **0,65 ng/l**. Till stor del beroende på läckage från Karlsborgs flygplats har detta gränsvärde överskridits med det dubbla ute i Vättern.

Aktion Rädda Vättern har i flera år krävt att flygplatsen ska saneras. Fortifikationsverket försökte istället att tjuvstarta dräneringen genom, att endast med Försvarsinspektörens godkännande, byta ut dräneringen längs landningsbanans kant. Detta misslyckades. Regeringen stoppade era dräneringsplaner den 15 augusti 2019 genom ett inhibitionsbeslut.

Den 19 december fick ni på Fortifikationsverket ett regleringsbrev från regeringen där det stod:

”Myndigheten ska ta fram en årlig åtgärdsplan med beskrivning av prioriteringen av arbetet med kartläggning, utredning och åtgärder avseende förorenade områden...”

Helt nyligen gick regeringen ut med ett pressmeddelande att den även kräver en PFAS-handlingsplan av Försvarmakten. **Senast den 1 juni 2020 ska handlingsplanen gällande PFAS-förorenade områden vara på plats** och senast den 22 februari 2021 ska vidtagna och planerade åtgärder redovisas.

Handläggarna på Länsstyrelsen i Västra Götaland var dock okunniga om regeringens krav på handlingsplan när dispensen till markavvattning gavs den 10 januari 2020. Detta är dokumenterat i mejl till Aktion Rädda Vättern.

Men ni på Fortifikationsverket var väl medvetna om detta. Ändå försöker ni löpa linan ut och få igenom ert mål att börja dränera flygfältet utan att först sanera och utan att rena allt dräneringsvatten som ska pumpas ut till Vätterns vattenskyddsområde.

Regeringens inhibitionsbeslut, uppbackat av fem expertmyndigheter¹ och nu kravet från högsta politiska ort att en PFAS-handlingsplan måste vara klar inom några månader, borde få er på Fortifikationsverket att besinna er och ställa in era dräneringsplaner.

¹ I remissyttranden till regeringen har SGI, SGU, KEMI, HaV och Naturvårdsverket på olika sätt understött Aktion Rädda Vätterns synpunkter. All dokumentation finns på www.aktionraddavattern.se

Närmare en halv miljon människor dricker idag Vätternvatten, inklusive de som är beroende av Vätterns utflöde via Motala ström. Ny forskning visar att PFAS-kemikalier är mycket hälsofarligare än vad man tidigare trott. Både i USA och EU pågår diskussioner att radikalt sänka gränsvärdena för vad människor tål.

Länsstyrelsens dräneringsbeslut får inte vinna laga kraft. Det är inte tillåtet att medvetet öka halten PFAS-kemikalier i dricksvattentäkten Vättern. Det framgår av både miljöbalken och EU:s vattendirektiv. Därför vädjar vi till er:

Låt oss slippa en utdragen och kostsam överprövningsprocess!

Dra tillbaka er ansökan om markavvattning av Karlsborgs flygplats!

Avvakta åtminstone Försvarmaktens kommande handlingsplan om några månader!

Vätterbygden 2020-02-10

Lisa Lennartsson

Ordförande Aktion Rädda Vättern